

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ БІЖЕНЦІВ У РАЗІ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ, ЯК ГАРАНТІЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЇХ ПРАВОВОГО СТАТУСУ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто питання щодо дотримання прав і свобод такої категорії іноземних громадян та осіб без громадянства як біженці у разі скоєння ними правопорушень та притягнення їх до адміністративної відповідальності. Проаналізовано особливості відповідних положень адміністративного законодавства України щодо особливостей притягнення іноземних громадян та осіб без громадянства, і у тому числі, біженців до адміністративної відповідальності. Визначено значення співвідношення дотримання прав і свобод біженців у разі притягнення до адміністративної відповідальності і необхідності безальтернативного виконання вимог правових норм діючого адміністративного законодавства України.

Ключові слова: Державна міграційна служба, іноземні громадяни та особи без громадянства, правовий статус біженця, права і свободи людини, адміністративне законодавство, адміністративна відповідальність.

Постановка проблеми. Одним із важливих факторів, які відіграють ключову роль у справі дотримання прав і свобод людини, у тому числі такої категорії іноземних громадян та осіб без громадянства як біженці у разі притягнення їх до адміністративної відповідальності – є функціонування державних інститутів у справі гарантування цих прав, використання усіх можливостей, які передбачає діюче законодавство України.

У цій проблемі визначальне місце належить діяльності держави Україна, яка у зв'язку з формуванням суспільних відносин, пов'язаних з перебуванням біженців на її території, захисту цієї категорії осіб від політичних переслідувань, повинна забезпечити прийняття відповідних правових актів, направлених у першу чергу саме на захист прав і свобод. Необхідно зазначити, що питання притягнення біженців до адміністративної відповідальності потребують подальшого правового опрацювання, що є певні спірні питання у застосуванні того чи іншого виду адміністративного стягнення. У зв'язку з цим існують реальні ризики у порушенні прав і свобод особи, відносно якої ці стягнення застосовуються.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам забезпечення захисту прав і свобод біженців у разі притягнення їх до адміністративної відповідальності були присвячені праці таких вчених, як: В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, О.І. Безпалова,

Ю.П. Битяк, О.В. Джафарова, А.Т. Комзюк, В.Т. Комзюк, Д.М. Лук'янець, О.М. Музичук, Д.В. Приймаченко, О.С. Проневич та інші. Необхідно зазначити, що вищезазначені питання потребують подальшого правового опрацювання.

Мета і завдання дослідження – дослідити та проаналізувати значення забезпечення прав біженців у разі притягнення їх до адміністративної відповідальності, розглянути це питання як одну із гарантій реалізації правового статусу біженців в Україні.

Завдання дослідження: розкрити зміст одного з напрямків діяльності України як демократичної європейської держави щодо дієвого реагування на проблеми, пов'язані з перебуванням біженців на її території; довести, що є обґрунтовані підстави, щодо входження нашої держави до спільноти європейських країн, які здійснили демократичний вибір і що однією з підстав, які дають можливість це стверджувати – стан міграційної політики України, прийняття відповідних нормативно – правових актів, спрямованих на забезпечення прав біженців.

Наукова новизна дослідження. У дослідженні проаналізовано підстави формування суспільних відносин, які є наслідками активізації міграційних процесів в Україні, обґрунтована необхідність внесення змін у діюче законодавство у зв'язку з необхідністю правового регулювання цих суспільних відносин.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні такі поняття як «права і свободи людини» – це ті фундаментальні положення, які покладені в основу всіх основних міжнародних документів, регламентуючих головні напрямки політики кожної демократичної держави. Прийняття конституції, яка гарантує основні демократичні права і свободи людини, наявність механізму їх забезпечення – є тим індикатором, який дає підстави стверджувати, що країна обрала демократичний шлях розвитку.

Аналізуючи особливості сучасної політики України, можна зробити висновок, що відбулися певні ґрунтовні зміни, основним напрямком яких є активізація європейського вектору економіки та підприємництва, соціальних перетворень, забезпечення безпеки, захист життя та здоров'я людей, їх честі, гідності, прав та свобод.

Біженець – це особа, яка згідно Конвенції Організації Об'єднаних Націй про статус біженців (1951 р.), через обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознакою расової належності, релігії, громадянства, належності до певної соціальної групи чи політичних поглядів знаходиться за межами країни своєї національної належності і не в змозі користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися таким захистом внаслідок таких побоювань; або, не маючи визначеного громадянства і знаходячись за межами країни свого колишнього місця проживання в результаті подібних подій, не може чи не бажає повернутися до неї внаслідок таких побоювань [1]. Одна з категорій населення країн світу, яка найбільш потребує державного захисту своїх прав і свобод – це біженці.

Як стверджує Крисаченко В.С. «Частіше за все біженці з'являються внаслідок військових конфліктів (як міжнародних, так і внутрішніх). Феномен біженців визначається, насамперед, примусовою і небажаною для громадянина зміною місця (країни) свого проживання» [2, с. 96].

У п. 1 ст. 1 Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 08.07.2011 [3], підтверджено вищевказані положення Конвенції, щодо визначення поняття «біженець», але акцентується увага на тому, що правовий статус цієї особи розглядається стосовно відношення її до держави Україна. Це положення підтверджує Римаренко Ю.І., коли він говорить, що: «Додатковою умовою визнання особи біженцем є відсутність у особи громадянства країни, яка надала притулок. Статус біженців застосовується до осіб, які більше не можуть користуватися захистом держави, громадянином якої вони є, адже вони її покинули, Особи, що перетнули міжнародні кордони, рятуючись від переслідувань, але переїжджають у країну, громадянами якої вони є, не можуть розгля-

датися як біженці, оскільки вони можуть скористатися правом на захист в цій країні» [4, с. 182].

Згідно з інформацією Верховного Комісара ООН у справах біженців, на початку 2020 року у світі було 79,5 мільйонів біженців. За станом на друге півріччя 2020 року в Україні перебуває 1 276 іноземців, яких офіційно визнано біженцями. Але більш серйозніша проблема полягає в тому, що реальна кількість біженців в Україні набагато перевищує офіційні статистичні дані. Як повідомив представник Управління Верховного Комісара ООН з питань біженців в Україні Пабло Матеу, точна кількість біженців в Україні нікому не відома, і ця кількість у разі перевищує офіційні дані [5]. Офіційна статистика Державної міграційної служби України щодо визнання біженцями інформує про наступне:

– станом на 31.12.2020 р. визнано біженцями 1 273 особи [6];

– станом на 31.03.2021 р. визнано біженцями 1 281 особу [7].

Перебування біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, на території України вимагає від держави в особі її правоохоронних органів відповідного та дієвого реагування на проблеми, які пов'язані з цією ситуацією. Відкритість кордонів і, як наслідок, стрімкий розвиток міграційних процесів, призвели до зростання кількості правопорушень як скоєних біженцями, так і правопорушень скоєних відносно самих біженців. Мова йде не тільки про осіб, які офіційно мають статус біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, а також і про тих, хто нелегально проживає на території України. [8, с.33].

Процеси глобальної міграції призвели до суттєвого зростання кількості мігрантів в Україні. «На грудень 2019 р. в країні проживали 2 096 іноземців з відповідним статусом (біженців та осіб, яким надано додатковий захист). Переважно це вихідці з Афганістану (985 осіб) та Сирії (446 осіб), а також з деяких країн СНД, зокрема Вірменії (188 осіб) та Російської Федерації (135 осіб). Протягом 2019 року було подано 1 443 клопотання про міжнародний захист, прийнято 93 рішення про надання статусу біженця або додаткового захисту» [5].

Розглядаючи ситуацію у Харківській області станом на 2019/2020 роки, констатуємо, що удвічі зросла кількість адміністративних правопорушень, скоєних мігрантами (5 375/11 639), у 2,3 рази зросла кількість кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом зброї, у 2 рази – зі зґвалтуваннями [9].

Враховуючи, що ситуація з біженцями в Україні набула загальнодержавного значення, вона призвела до формування відповідних суспільних відносин. Цілком погоджуємось з думкою К. О. Нестеренко,

який впевнений, що формування зазначених суспільних відносин «пов'язаних з прибуттям біженців до України, проживанням у нашій державі, гарантуванням їхніх прав і свобод на території України, захисту від політичних переслідувань, що, у свою чергу, потребувало прийняття нормативних актів з метою врегулювання правового статусу біженців» [10, с. 91]. Існує необхідність відповідного правового реагування з боку держави, прийняття відповідних норм та законодавчих актів. На теперішній час є певні проблемні питання щодо врегулювання правового положення біженців в Україні.

В українському законодавстві, міжнародних правових документах, які визнані Україною, визначається, що іноземці, особи без громадянства, або особи, які мають статус біженців і на законних підставах перебувають на території України, і які вчинили правопорушення, несуть відповідальність на загальних підставах. Згідно статті 26 Конституції України: «Іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, – за винятками, встановленими Конституцією, законами, чи міжнародними договорами України» [11]. Так, у статті 23 Закону «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» закріплено положення: нелегальні мігранти та інші іноземці та особи без громадянства, які вчинили кримінальні, адміністративні або інші правопорушення, несуть відповідальність відповідно до закону [12]. У п. 1 ст. 14 Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» визначено: особи, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, користуються тими самими правами і свободами, а також мають такі самі обов'язки, як і громадяни України, крім випадків, установлених Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [3]. Стаття 2 Конвенції про статус біженців від 28.07.1951 р. дає перелік загальних зобов'язань відповідних осіб у тому числі, що у кожного біженця є зобов'язання перед країною, в якій він знаходиться, згідно з якими, зокрема, він повинен дотримуватися законів та розпоряджень цієї країни, а також заходів, які застосовуються для підтримання громадського порядку [1]. Згідно статті 16 Кодексу України про адміністративні правопорушення «Відповідальність іноземців і осіб без громадянства»: іноземці і особи без громадянства, які перебувають на території України, підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах з громадянами України. Питання про відповідальність за адміністративні правопорушення, вчинені на території України іноземця-

ми, які згідно з чинними законами та міжнародними договорами України користуються імунітетом від адміністративної юрисдикції України, вирішуються дипломатичним шляхом [13].

Ми можемо зробити висновок, що іноземці і особи без громадянства, і в тому числі особи, які офіційно мають статус біженця, повинні у повному обсязі дотримуватися чинного законодавства України, а у разі його порушення нести відповідальність. У той же час, розглядаючи особливості правового положення іноземних громадян або осіб без громадянства, які отримали статус біженців, а також враховуючи, що правовий статус таких осіб регламентується певними нормативними документами, необхідно у разі прийняття рішення щодо притягнення біженців до адміністративної відповідальності враховувати особливості їх правового статусу, виходячи з того, що у цьому випадку Україна повинна вжити всіх можливих заходів щодо дотримання прав і свобод цієї категорії осіб. У разі притягнення біженця до адміністративної відповідальності держава бере на себе зобов'язання гарантувати повну можливість захисту прав і свобод, використання цією особою повноважень, передбачених як міжнародним, так і діючим законодавством України. Це може бути звернення особи – біженця за захистом своїх прав до вищих керівників у порядку підпорядкованості, а також судовий захист. Вважаємо за доцільне відзначити суттєву роль громадських об'єднань (діаспор, земляцтв, спілок), які створюються іноземними громадянами та особами без громадянства, і в тому числі особами, які набули статус біженця за принципом спільної країни походження з метою найбільш повного захисту своїх прав і свобод. Непоодинокі випадки звернення біженців до таких громадських структур у разі намагання забезпечити собі найбільш повний захист своїх законних прав у випадку притягнення до адміністративної відповідальності. Як правило, у складі таких громадських утворень передбачені певні структури юридичного напрямку, які у разі необхідності здатні надавати правову допомогу біженцям у випадку їх притягнення до відповідальності і, у тому числі, до адміністративної. У якості приклада можемо навести діяльність деяких громадських організацій, які створені іноземцями у Харківській області, а саме:

- Ізраїльський культурний центр;
- ГО «Хорусані» Республіка Афганістан;
- ГО «Пайванд» Республіка Таджикистан;
- Діаспора Республіки Азербайджан;
- Об'єднання нігерійських громадян «ХООНГ»;
- Узбекський національний центр;
- Об'єднання тюркських народів «Інтеграція»;
- Китайська діаспора в Україні;
- ХМОГ «В'єтнамське товариство»;

– Турецька громада підприємців ТЦБ;
 – Асоціації Сирійських громадян;
 – Асоціація громадян Курдистану та Куруд, та ін.

Стаття 24 КУпАП передбачає адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок [13]. Розглядаючи зазначене положення ст. 24 КУпАП, вважаємо, що цей вид стягнення необхідно застосовувати з урахуванням вимог інших нормативних актів, регламентуючих суспільні відносини у міграційній сфері.

Органи Державної міграційної служби, розглядаючи підстави надання тій чи іншій особі статусу біженця, повинні враховувати обставини, які спонукали особу звернутись до держави Україна з проханням надати цей статус. Необхідною умовою задоволення цього прохання повинно бути беззаперечне доведення особою підстав щодо неможливості повернення до країни, з якої ця особа прибула в Україну, що існують обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за тією чи іншою ознакою, є реальна неможливість користуватись захистом цієї країни. Теліпко В. Е. зазначає: «...Відповідно до міжнародного законодавства визнана неприпустимою висилка біженців в країну, де їх життю та здоров'ю загрожує небезпека» [14, с. 406]. У ст. 3 Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», яка передбачає заборону вислання або примусового повернення біженця чи особи, яка потребує додаткового або тимчасового захисту, до країни, з якої вони прибули та де їх життю або свободі загрожує небезпека, закріплює положення про те, що:

1. Біженець чи особа, яка потребує додаткового захисту або якій надано тимчасовий захист, не може бути вислана або примусово повернута до країни, де їх життю або свободі загрожує небезпека за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань, а також з інших причин, що визнаються міжнародними договорами чи міжнародними організаціями, учасниками яких є Україна, як такі, що не можуть бути повернуті до країн походження.

2. Біженець чи особа, яка потребує додаткового захисту або якій надано тимчасовий захист, не може бути вислана або примусово повернута до країн, де вони можуть зазнати катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки і покарання або з яких вони можуть бути вислані або примусово повернуті до країн, де їх життю або свободі загрожує небезпека за ознаками віросповідання, національності, громадянства (під-

данства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань, а також з інших причин, що визнаються міжнародними договорами чи міжнародними організаціями, учасниками яких є Україна, як такі, що не можуть бути повернуті до країн походження [3].

Якщо розглянути обставини та підстави порушення діючого законодавства України іноземцями та особами без громадянства, у тому числі біженцями, важливо бачити місце суб'єктів публічного адміністрування, їх діяльність у напрямку застосування норм адміністративного законодавства у разі адміністративних правопорушень з боку вказаної категорії осіб. Ми приходимо до висновку, що головне – це забезпечити функціонування механізму забезпечення дотримання прав біженців – з одного боку, а з іншого боку забезпечення дотримання належного стану публічного порядку та національної безпеки держави.

Є розуміння, що, розглядаючи особливості адміністративної відповідальності біженців, ми повинні враховувати як загальний, так і спеціальний аспект цього питання. Необхідно чітко усвідомлювати співвідношення між дотриманням діючих у державі правових норм, і в тому числі адміністративного законодавства, необхідність безальтернативного покарання за їх порушення, і в тому числі, з боку такої категорії осіб, як біженці, а з іншого боку забезпечити таку діяльність державних інституцій, яка б унеможливила порушення прав і свобод людини. В доведенні цього положення і полягає основна думка статті. Як приклад, можемо навести одне з основних положень Конвенції «Про статус біженців» від 28.07.1951 р., яке закріплює принцип невислання, згідно якого біженці не можуть бути повернуті до країни, де їм буде загрозувати переслідування [1]. Також, згідно з Законом України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», забороняється вислання або примусового повернення, тобто недопущення видворення (добровільного чи примусового), видачі (екстрадиції), передачі, іншого примусового переміщення особи за межі України [3].

Необхідною умовою забезпечення конституційних прав і свобод біженців у разі притягнення їх до адміністративної відповідальності є реформування діючого законодавства, у першу чергу нормативно-правових актів, які безпосередньо регламентують суспільні відносини, суб'єктами яких є держава та така категорія іноземних громадян та осіб без громадянства як біженці.

Висновки. Виходячи з вищевикладеного, пропонуємо:

(1) у зв'язку з тим, що біженці, згідно з чинним законодавством України, виступають як спеціальні суб'єкти у деяких складах адміністративних право-

порушень, вважаємо за доцільне на законодавчому рівні внести певні зміни та доповнення до деяких Законів України, а саме: «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про імміграцію», Кодексу України про адміністративні правопорушення. Мова йде про внесення норм, які передбачають на законодавчому рівні позбавлення особи статусу біженця у зв'язку з порушеннями норм адміністративного законодавства;

(2) враховуючи, що активізація міграційних процесів суттєво впливає на стан публічного порядку і безпеки в державі, призводить до збільшення кількості правопорушень як з боку біженців, так і відносно біженців, на рівні МВС розробити план заходів щодо взаємодії правоохоронних структур, оперативного реагування на загострення оперативної обстановки, причинами яких були конфліктні ситуації за

участю мігрантів, внести відповідні зміни до відомчих нормативних документів, регламентуючих діяльність правоохоронних органів системи МВС щодо реагування на порушення діючого законодавства з боку мігрантів;

(3) визначити заходи, які були б направлені на активізацію взаємодії правоохоронних структур України та відповідних структур європейських країн-сусідів щодо спільних дій у відношенні вирішення міграційних питань;

(4) враховуючи, що важливим фактором у справі захисту прав і свобод біженців є участь у цій справі актива громадських організацій, створених в Україні за принципом національної приналежності, Державній міграційній службі одним з пріоритетних напрямків діяльності визначити взаємодію з цими громадськими організаціями та забезпечити координування їх діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй «Про статус біженців» від 28.07.1951 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_011.
2. Крисаченко В.С. Сучасні міграційні процеси, стан, виміри, тенденції розвитку в Україні. *Політичний вісник*. 2002. № 12. С. 96–101.
3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 р. № 3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>.
4. Римаренко Ю.І. Міжнародне міграційне право: підручник. Університетський курс. Київ: КНТ, 2007. 640 с.
5. Міграція в Україні. Цифри і факти. 2019 р. URL: https://iom.org.ua/sites/default/files/iom-ukraine_facts-ukr_2019.pdf.
6. Офіційний звіт Державної міграційної служби України за 2020 рік. Показники діяльності. URL: <https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/year/2020>.
7. Офіційний звіт Державної міграційної служби України за 1 квартал 2021 року. Показники діяльності. URL: <https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/year/2021>.
8. Голуб В. М. Взаємодія Державної Міграційної Служби та Національної Поліції: важлива гарантія дотримання прав людини. *Слово Національної школи суддів України*. 2021. № 1 (34). С. 29–39.
9. Інформація щодо результатів роботи підрозділів поліції ГУ НП в Харківській області за 2020 рік. Управління превентивної діяльності ГУ НП в Харківській області. Звіт за результатами роботи до Департаменту Національної поліції України.
10. Нестеренко К. О. Особливості адміністративної відповідальності біженців. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2013. № 1. С. 91–94.
11. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр/print>.
12. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 р. № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
14. Теліпко В. Е. Міжнародне публічне право : навчальний посібник / за заг. ред. А.С. Овчаренко. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 608 с.

REFERENCES

1. Konventsiiia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii «Pro status bizhentsiv» vid 28.07.1951 r. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_011 [in Ukrainian].

2. Krysachenko V.S. (2002) Suchasni mihratsiini protsesy, stan, vymiry, tendentsii rozvytku v Ukraini. *Politychnyi visnyk – Political Herald*, 12, 96-101 [in Ukrainian].
3. Pro bizhentsiv ta osib, yaki potrebuut dodatkovoho abo tymchasovoho zakhystu: Zakon Ukrainy vid 08.07.2011 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17> [in Ukrainian].
4. Rymarenko Yu.I. (2007) Mizhnarodne mihratsiine parvo. Universytetskyi kurs. Kyiv: KNT [in Ukrainian].
5. Mihratsiia v Ukraini. Tsyfry i fakty. 2019 r. URL: https://iom.org.ua/sites/default/files/iom-ukraine_facts-ukr_2019.pdf [in Ukrainian].
6. Ofitsiyniy zvit Derzhavnoi mihratsiinoi sluzhby Ukrainy za 2020 rik. Pokaznyky diialnosti. URL: <https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/year/2020> [in Ukrainian].
7. Ofitsiyniy zvit Derzhavnoi mihratsiinoi sluzhby Ukrainy za 1 kvartal 2021 roku. Pokaznyky diialnosti. URL: <https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/year/2021> [in Ukrainian].
8. Holub V.M. (2021) Vzaiemodiia Derzhavnoi Mihratsiinoi Sluzhby ta Natsionalnoi Politsii: vazhlyva harantiia do trymannia prav liudyny. *Slovo Natsionalnoi shkoly suddiv Ukrainy – Word of the National School of Judges of Ukraine*, 1 (34), 29–39 [in Ukrainian].
9. Informatsiia shchodo rezultativ roboty pidrozdiliv politsii HU NP v Kharkivskii oblasti za 2020 rik. Upravlinnia preventyvnoi diialnosti HU NP v Kharkivskii oblasti. Zvit za rezultatamy roboty do Departamentu Natsionalnoi politsii Ukrainy [in Ukrainian].
10. Nesterenko K.O. (2013) Osoblyvosti administratyvnoi vidpovidalnosti bizhentsiv. *Pivdenoukrainskyi pravnychi chasopys – South-Ukrainian legal magazine*, 1, 91-94 [in Ukrainian].
11. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 r. № 254k/96-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-vr/print> [in Ukrainian].
12. Pro pravoviy status inozemtsiv ta osib bez hromadianstva: Zakon Ukrainy vid 22.09.2011 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17> [in Ukrainian].
13. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia: Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 r. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8073-10> [in Ukrainian].
14. Telipko V.E. (2010) Mizhnarodne publichne pravo : navchalnyi posibnyk. A.S. Ovcharenko (Ed.). Kyiv: Tsentri uchbovoi literatury [in Ukrainian].

ГОЛУБ ВАЛЕРИЯ

аспирантка кафедры правоохранительной деятельности и полицистики
Харьковского национального университета внутренних дел

ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРАВ БЕЖЕНЦЕВ ПРИ ПРИВЛЕЧЕНИИ К АДМИНИСТРАТИВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ КАК ГАРАНТИЯ РЕАЛИЗАЦИИ ИХ ПРАВОВОГО СТАТУСА В УКРАИНЕ

В статье рассмотрен вопрос о соблюдении прав и свобод такой категории иностранных граждан и лиц без гражданства в качестве беженцев в случае совершения ими правонарушений и привлечения их к административной ответственности. Проанализированы особенности соответствующих положений административного законодательства Украины относительно особенностей привлечения иностранных граждан и лиц без гражданства, а в том числе, беженцев к административной ответственности. Определены значения соотношения соблюдения прав и свобод беженцев в случае привлечения к административной ответственности и необходимости безальтернативного требований правовых норм действующего административного законодательства Украины.

Ключевые слова: Государственная миграционная служба, иностранные граждане и лица без гражданства, правовой статус беженца, права и свободы человека, административное законодательство, административная ответственность.

GOLUB VALERIA

PhD Candidate of the Department of Law-Enforcement Activity and Policeistics
of the Kharkiv National University of Internal Affairs

**ENSURING THE RIGHTS OF REFUGEES IN CASE
OF BRINGING ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY AS A GUARANTEE
OF REALIZATION OF THEIR LEGAL STATUS IN UKRAINE**

Problem setting. One of the important factors that play a key role in the observance of human rights and freedoms, including such categories of foreign citizens and stateless persons as refugees in case of administrative prosecution - is the functioning of state institutions to guarantee these rights, the use of all. The decisive place in this problem belongs to the activities of the state of Ukraine, which in connection with the formation of social relations related to the stay of refugees on its territory, protection of this category of persons from political persecution, should ensure the adoption of relevant legal acts aimed primarily at the protection of rights and freedoms. administrative penalty. As a result, there are real risks of violating the rights and freedoms of the person to whom these penalties apply.

Analysis of recent researches and publications. Problems of protection of rights and freedoms of refugees in case of bringing them to administrative responsibility were devoted to the work of such scientists as: V. Averyanov, O. Bandurka, O. Bezpalova, Yu. Bityak, O. Dzhafarova, A. Komzyuk, V. Komzyuk, D. Lukyanets, O. Muzychuk, D. Priymachenko, O.S. Pronevich ect.

The purpose of the article is to investigate and analyze the importance of ensuring the rights of refugees in case of bringing them to administrative responsibility, to consider this issue as one of the guarantees of legal status of refugees in Ukraine.

Article's main body. The article considers the issue of observance of the rights and freedoms of this category of foreign citizens and stateless persons as refugees in case of committing offenses and bringing them to administrative responsibility. The issue of ensuring both international legal acts approved by the Verkhovna Rada of Ukraine and legal documents on behalf of the state of Ukraine gives grounds to believe that in case of involvement of this category of persons (if they are in Ukraine legally) to administrative responsibility, they have the same rights as citizens of Ukraine.

Conclusions. The peculiarities of the relevant provisions of the administrative legislation of Ukraine on the peculiarities of bringing foreign citizens and stateless persons, including refugees to administrative responsibility, are analyzed. The significance of the ratio of observance of the rights and freedoms of refugees in case of bringing to administrative responsibility and necessity of non-alternative fulfillment of requirements of legal norms of the current administrative legislation of Ukraine is determined.

Keywords: State Migration Service, foreign citizens and stateless persons, legal status of refugees, human rights and freedoms, administrative legislation, administrative liability.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Голуб В. М. Забезпечення прав біженців у разі притягнення до адміністративної відповідальності як гарантія реалізації їх правового статусу в Україні. *Право та інновації*. 2021. № 3 (35). С. 56–62.